

INDOKOLÁS

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Ehat.) módosítása az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (átdolgozás) szóló, (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 7. cikkének és IV. mellékletének az épületek beszerzésére vonatkozó rendelkezéseinek nemzeti jogba való átültetését szolgálja.

Az Irányelv rendelkezéseinek megfelelő átültetése érdekében az Ehat. 10. §-a helyébe új rendelkezések lépnek. A törvény módosítása tartalmazza azon kivételi köröket is, amelyek esetén az Irányelv előírásait nem kell alkalmazni.

Az Irányelv alapján biztosítani kell, hogy az ajánlatkérők uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű közbeszerzéseik és koncessziós szerzési eljárásaik esetén csak magas energiahatékonysági teljesítményű termékeket, szolgáltatásokat, épületeket és építési beruházásokat szerezzenek be és ezzel érvényre juttassák az „első az energiahatékonyság” elvét. Mivel az épületek beszerzése nem tartozik a közbeszerzési szabályozás hatálya alá, az Irányelv azonban az épületek beszerzésére vonatkozó követelményt is tartalmaz, ennek átültetése az Ehat-ban lehetséges.

Az Irányelv IV. melléklete taxatív módon tartalmazza azokat a szerzési tárgyakat, amelyekre konkrét energiahatékonysági követelmények irányadók és ezen követelmények alkalmazásával az ajánlatkérő teljesíti a magas energiahatékonysági teljesítményű termék, szolgáltatás, épület vagy építési beruházás beszerzésére vonatkozó kötelezettségét és így megfelel az „első az energiahatékonyság” elvnek. Az Irányelv IV. melléklete az épületek tekintetében kimondja, hogy az ajánlatkérők olyan épületeket vásárolhatnak vagy olyan épületek vonatkozásában írhatnak alá új bérleti szerződést, amelyek – az Irányelvnek a közintézmények felújítási kötelezettségére vonatkozó 6. cikkének sérelme nélkül – megfelelnek legalább a közel nulla energiaigény szintjének, kivéve ha a vásárlás célja teljeskörű felújítás vagy lebontás, vagy a közintézmény esetében az épület viszonteladásra bocsátása anélkül, hogy a közintézmény azt saját céljaira használná, vagy az épületnek egy kijelölt környezet részét képező épületként, illetve – különleges építészeti vagy történelmi értékénél fogva – hivatalosan védett épületként való megőrzése.

Részletes indokolás

1. §

Az Ehat. 10. §-ának módosítása az uniós joggal való összhangot biztosítja, amely szerint a Kbt. szerinti ajánlatkérők – uniós értékhatár elérése esetén – csak olyan épület tekintetében köthetnek tulajdon átruházására irányuló vagy bérleti szerződést, amely megfelel a közel nulla energiaigényű épület követelményeinek. A közel nulla energiaigényű épület követelményeit az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 9/2023. (V. 25.) ÉKM rendelet tartalmazza. A módosítás meghatározza továbbá azokat a kivételi köröket, amelyek esetén nem kell alkalmazni az energiahatékonysági követelményeket.

Az ajánlatkérők a módosítással megállapított energiahatékonyságra vonatkozó rendelkezések alkalmazásától abban az esetben tekinthetnek el, ha az energiahatékonysági követelmény előírása műszakilag nem megvalósítható; ha az előírás az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 228. § (2) bekezdésében foglalt egészségügyi válsághelyzet elrendelésére okot adó körülmény elhárításához kapcsolódó beszerzést akadályozná; ha az akadályozná Magyarország külső vagy belső biztonságának védelméhez szükséges beszerzés megvalósítását; a beszerzés célja mélyfelújítás vagy lebontás elvégzése, az épület tulajdonjogának viszonteladásra bocsátása anélkül, hogy az ajánlatkérő azt saját céljaira használná, vagy a műemlék, a helyi védelem alatt álló épület és azok épületelemei védetté nyilvánításának alapjául szolgáló műemléki érték megőrzése. A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvény 3. § 14. pontja szerinti honvédelmi szervezet és a nemzetbiztonsági szolgálatok szerződéseire csak olyan mértékben alkalmazandók az energiahatékonysági követelmények, amennyiben alkalmazásuk nem eredményez összeütközést ezen szervezetek tevékenységének jellegével és elsődleges céljával.

Műszaki megvalósíthatóságról akkor beszélünk, ha a rendszer, például egy épület vagy önálló rendeltetési egység műszaki jellemzői lehetővé teszik a követelmények alkalmazását. Nem áll fenn műszaki megvalósíthatóság akkor, ha a követelményeket műszaki szempontból lehetetlen alkalmazni, azaz, ha a rendszer műszaki jellemzői akadályozzák meg a követelmények alkalmazását.

Bár az uniós jogszabályok nem határozzák meg az egészségügyi okokra visszavezethető szükséghelyzet fogalmát, az tágan értelmezendő. A fogalmi körbe tartozik különösen a bioterrorizmus, bármilyen típusú járvány, pandémiás betegség által okozott betegség előfordulása vagy ezek közvetlen veszélye, illetve valamilyen új és rendkívül halálos kimenetelű fertőző kórokozó vagy toxin, amely jelentős számú ember halálának vagy tartós fogyatékoságának jelentős kockázatát jelentheti [lásd: a Bizottság (EU) 2024/1716 Ajánlása (2024. június 19.) az (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv 5., 6. és 7. cikkének a közzsféra energiafogyasztása, a középületek felújítása és a közbeszerzés tekintetében történő értelmezésére vonatkozó iránymutatások megállapításáról]. A módosítás az Irányelv szerinti kivételi kört az egészségügyről szóló törvénynek az egészségügyi válsághelyzet elrendelésére okot adó körülményeknek felelteti meg.

A külső és belső biztonság hátrányos érintettsége alatt az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlatában kidolgozott (C-145/09.) közbiztonság fogalom, annak veszélyeztetettsége értendő, amely az alapvető társadalmi érdekeket érintő, tényleges és kellően súlyos fenyegetésre, vagy a külkapcsolatoknak vagy a népek békés együttélésének súlyos megzavarására vagy a katonai érdekeket fenyegető kockázatra terjed ki.

A kifejezetten katonai célú, uniós értékhatárt elérő beszerzés esetén csak akkor kell alkalmazni a törvénymódosítással átültetett energiahatékonyságra vonatkozó rendelkezéseket, amennyiben annak alkalmazása az adott szervezet elsődleges tevékenységével és céljával nem ellentétes.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.

3. §

Átmeneti rendelkezést állapít meg.

4. §

Jogharmonizációs záradékot tartalmaz.